

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 44C/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221208780
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alžbeta Beňáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2022:7221208780.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Alžbetou Beňákovou, v spore žalobkyne: Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, pobočka Košice, so sídlom Festivalové námestie 1, 041 84 Košice, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: Bestland Slovakia spol. s.r.o., so sídlom Cesta do Hanisky 15, 040 15 Košice, IČO: 46 874 631, zastúpeného JUDr. Michalom Michalovčíkom, advokátom so sídlom Makovická 768/20, 089 01 Svidník, o zaplatenie 7.459,17 €, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 4.362,72 € a to tak, že žalovaná suma sa p o v o ľ u j e splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 550 € vždy k 15. dňu v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 28.10.2021 domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 7.459,17 € s príslušenstvom a nahradiť jej trovy konania titulom náhrady škody.

2. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 10.7.2014 v priestoroch podniku Bestland Slovakia spol. s.r.o. došlo k pracovnému úrazu, ktorého vinníkmi sú A. B. C. a A. B. B., toho času sú obaja zamestnancami žalovaného (v čase podania žaloby: poznámka súdu), pri ktorom utrpel ťažký úraz B. D., ktorý bol na následky úrazu uznaný invalidným. Žalobkyňa vyplatila poškodenému za obdobie od 8.7.2018 do 7.12.2020 invalidný dôchodok vo výške 7.459,17 €. Za uvedené ublíženie na zdraví boli rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 3T/83/2015 zo dňa 25.9.2017 uznaní vinnými A. B. C. a A. B. ml. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 6.6.2018. Žalobkyňa zaslala žalovanému výzvu č. 79/2021 na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť škodu, na ktorú reagoval žalovaný odpoveďou zo dňa 14.7.2021 s tým, že právo žalobkyne neuznal. S poukazom na ust. § 238 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov má žalobkyňa právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Preto navrhla súdu, aby podanej žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie škody vo výške 7.459,17 €.

3. K žalobe sa vyjadril žalovaný podaním doručeným súdu dňa 22.12.2021, v ktorom namietol aktívnu a pasívnu vecnú legitimitáciu, ako aj rozsah žalovaného nároku. V žalobe nie je zdôvodnené, ako sa na určenej výške podieľali všetky rozhodné okolnosti, tiež rozsah spôsobený spoluzavinením samotného poškodeného, za ktoré tretia osoba v zmysle ust. § 238 zákona č. 461/2003 Z.z. nemôže v žiadnom prípade zodpovedať. Spornou ostala otázka zavinenia žalovaného, najmä však miera

zavinenia samotného poškodeného. V tomto smere si žalovaný nechal vypracovať znalecký posudok znalcom Ing. Júliusom Priputenom č. 9/2014 zo dňa 5.10.2014, z ktorého vyplývajú nesprávne pracovné postupy, porušenie predpisov na strane poškodeného zamestnanca B. D., vrátane zistenia miery jeho zodpovednosti v rozsahu 35%. Nárok žalovaného je vypočítaný len ku dňu 7.12.2020, pričom uplatňovanie škody spojenej s ďalším vyplácaním invalidného dôchodku považuje za nesprávne a v súlade so zmyslom právnej úpravy, keďže z uvedeného by vyplývalo, že žalovaný by mal zodpovedať aj za ďalšie vyplácanie invalidného dôchodku, a to až po dobu, ktorú nevie nijako ovplyvniť. Zároveň vzniesol námietku premlčania za obdobie nad 3 roky pred podaním žaloby. Nárok žalobcu preto považoval za nedôvodný.

4. K vyjadreniu žalovaného doručila žalobkyňa súdu dňa 14.1.2022 repliku. K námietke pasívnej vecnej legitímácie uviedla, že je pravdou, že skutočne zodpovednými za ťažkú ujmu na zdraví B. D. sú bývalí zamestnanci A. B. C. a A. B. B., avšak za vzniknutú škodu nezodpovedajú oni sami, pretože nehodu spôsobili pri plnení pracovných úloh pre svojho zamestnávateľa, pre žalovaného, čím je daná ich pasívna vecná legitímácia. Zároveň poukázal na ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a na rozsudky súdov v obdobných prípadoch, napr. rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 37C/105/2009. K miere zavinenia poškodeného B. D. sa súd v rozsudku sp. zn. 3T/83/2015 nevyjadril určito a už vôbec nie v tom zmysle, aby percentuálne vymedzil podiel zodpovednosti poškodeného. Preto žalobkyňa vzhľadom na absenciu podkladu o spoluvine si uplatňuje celú sumu vyplatených dávok invalidného dôchodku. K obdobiu uplatnenej náhrady škody v podobe vyplatených dávok uviedla, že výplatu realizuje žalobkyňa za určité obdobie, spravidla raz za rok. Uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody sa odvíja od dátumu výplaty splátky poskytnutej dávky. Žalobkyňa si v tomto prípade uplatňuje náhradu škody za vyplatené dôchodkové dávky za obdobie od 8.7.2018 do 7.12.2020, vždy k 8. dňu v mesiaci. Výzva č. 79/2021 bola žalovanému doručená dňa 17.6.2021, preto má za to, že právo žalobkyne nie je premlčané, nakoľko premlčanie za obdobie júl 2018 by nastalo až 8.7.2021.

5. Žalovaný v doručenej duplike dňa 27.1.2022 zotrval na svojich tvrdeniach. Namietal, že žalovaný svojím protiprávnym konaním nezavinil výplatu dávok. Práve naopak, žalovaný ako zamestnávateľ riadne platil a aj platí za zamestnancov (aj zamestnancov zodpovedných za pracovných úraz ako aj úraz poškodeného) všetky druhy sociálneho poistenia, na základe ktorého by mali byť takéto situácie pokryté. Zotrval aj na námietke premlčania.

6. Súd na prejednanie veci nariadil dňa 13.6.2022 a dňa 27.10.2022 pojednávania, na ktorých sa zúčastnila žalobkyňa (okrem pojednávania zo dňa 27.10.2022), právny zástupca žalovaného a žalovaný. Žalobkyňa zotrvala na svojich doterajších tvrdeniach. Uviedla, že zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva pre Sociálnu poisťovňu oprávnenie rozhodovať o miere zodpovednosti zamestnávateľa a poškodeného, preto uvedené ponechala na zváženie súdu.

7. Právny zástupca žalovaného rovnako zotrval na svojich vyjadreniach a navyiac uviedol, že Sociálnej poisťovni škoda nevznikla, nakoľko Sociálna poisťovňa je organizácia určená zákonom na to, aby riešila zabezpečenie výplát a to tak poškodenému ako aj tomu, kto spôsobil predmetný pracovný úraz v pozícii zamestnanca. Navrhol preto súdu, aby žalobu zamietol.

8. Na pojednávaní dňa 13.6.2022 súd vypočul konateľku žalovaného, ktorá uviedla, že žaloba ju ako zástupcu spoločnosti veľmi prekvapila a to z toho dôvodu, pretože sa tam jedná o zavinené protiprávne konanie, ktorého si spoločnosť absolútne nie je vedomá a to z toho dôvodu, že orgán štátnej správy, ktorý je určený na určovanie miery zavinenia pri pracovnom úraze inšpektorát práce neurčil žiadne zavinenie. Ďalšia vec je tá, že pri vyšetrení trestného činu poškodenia zdravia spoločnosť nebola obvinená. Ďalší súdny znalec, ktorý bol prizvaný k preukázaniu miery zavinenia, bol E. F. G., ktorý v tomto trestnom konaní vystupoval ako expert na BOZP a ktorý tiež neuznal žiadnu mieru zavinenia zo strany zamestnávateľa, ale zo strany poškodeného, zo strany obvineného. Zo strany poškodeného tam bolo 35 % a potom tam bola miera zavinenia zo strany Michalova st. a Michalova ml., čiže čo sa týka zamestnávateľa aj objektívnej zodpovednosti, skutočne sa necítia byť vinní pri náhrade škody Sociálnej poisťovni, ktorá ako inštitúcia je zriadená na to, aby poisťovala práve takéto udalosti, ktoré sa stanú. A zamestnávateľ je zo zákona povinný platiť odvody za zamestnanca nielen starobné, invalidné, úrazové atď. Konateľka žalovaného zdôraznila, že po podaní žaloby zo strany Sociálnej poisťovne bola vykonaná hĺbková kontrola za obdobie rokov 2018 až 2020, ktorá nie je bežnou kontrolou. Následne táto kontrola

dopadla v prospech zamestnávateľa, neboli zistené žiadne nezrovnalosti, nakoľko si spoločnosť plní svoje záväzky voči tejto štátnej inštitúcii.

9. Súd vykonal dokazovanie na základe predložených listinných dôkazov, výsluchom žalovaného, zastúpeného konateľkou, oboznámením sa so znaleckým posudkom č. 4/2014 z trestného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 3T/83/2015 a zistil tento skutkový stav:

10. Dňa 10.7.2014 v priestoroch žalovaného došlo k pracovnému úrazu zamestnanca žalovaného B. D., nar. X.X.XXXX, bytom H. XX, XXX XX D., ktorý utrpel ťažkú ujmu na zdraví. K pracovnému úrazu došlo v čase okolo 14:30 hod. v neobvyklej situácii vo výrobnom procese a to odchýlke schválenej receptúry, kedy zamestnanec žalovaného A. B., st. ako hlavný majster v rozpore s pracovnou inštrukciou PI 01/2014 BPP- Obsluha výrobných liniek a pracovnou inštrukciou 04/2014 BPP- Čistenie a údržba strojov, zariadení a pracovných priestorov neoznámil neodkladne túto situáciu vedúcemu výroby, ale po konzultácii s poškodeným, skúseným prevádzkovým robotníkom, rozhodol, že sami svojpomocne vyčistia upchatú časť výrobných liniek, pričom počas tejto činnosti nedošlo k bezpečnému odstaveniu predpísaným spôsobom od zdroja napätia a pri záverečnom dočistení a kontrole šnekového dopravníka S16 a homogénizátora M2 okolo 17:00 hod. došlo k opakovanému spusteniu technologického zariadenia, ktoré vykonal A. B., ml. na riadiacej jednotke RM02, hoci ako pracovník zamestnaný na dohodu o vykonaní práce z 30.6.2014 nemal oprávnenie na obsluhu riadiacej jednotky RM02, v dôsledku čoho došlo ku kontaktu ľavej ruky poškodeného s odkrytým rotujúcim bubnom homogénizátora M2, čo mu spôsobilo devastačné zranenie ľavej hornej končatiny v rozsahu dolnej polovice ramena, lakťa, predlaktia, zápästia a ruky s roztrieštenou otvorenou zlomeninou dolného konca ramennej kosti, vyklbením zápästia, kompletným poškodením lakťového nervu v úrovni predlaktia s ťažkým devastačným stratovým poranením kože, podkožného tkaniva a svalových skupín dolného konca ramena, lakťa, predlaktia a zápästia s dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní viac ako 42 dní. Za uvedenú ťažkú ujmu na zdraví poškodeného z nebanlivosti, kvalifikovanej ako prečin ublíženia na zdraví podľa ust. § 157 ods. 1 (u A. B., ml.) a ust. § 157 ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona (u A. B. st.) boli zamestnanci žalovaného A. B., st. a A. B., ml. uznaní vinnými s uložením peňažných trestov s náhradným trestom odňatia slobody. Sociálna poisťovňa s uplatneným nárokom na náhradu škody bola odkázaná na civilný proces. Uvedené vyplýva z rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 3T/83/2015-686 zo dňa 25.9.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 6.6.2018. Poškodený bol uznaný za invalidného, v dôsledku čoho mu Sociálna poisťovňa, t.j. žalobkyňa vyplatila dávku invalidného dôchodku za obdobie od 8.7.2018 do 7.12.2020 vo výške 7.459,17 €. Žalovaný poškodeného zaškolil z bezpečných pracovných postupov a zo základných zásad BOZP (str. 24 a 26 znaleckého posudku), ako aj zamestnanca A. B. ml. (str. 27 znaleckého posudku) a A. B. st. (str. 25 znaleckého posudku).

11. Z rozpisu vyplatených dávok vyplýva, že Sociálna poisťovňa vyplatila poškodenému dôchodkové dávky za obdobie od 7/2018 do 12/2018 vo výške 1.436,48 €, za obdobie od 1-12/2018 vo výške 3.067,20 € a za obdobie od 1-11/2012 vo výške 2.955,49 €.

12. Zo znaleckého posudku č. 9/2014 vypracovaného znalcom Ing. Július Priputen, z odboru bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, odvetvie strojárstvo vyplýva, že úlohou znalca bolo zistiť objektívne príčiny pracovného úrazu, ktorý sa stal dňa 10.7.2014 zamestnancovi B. D.. V prípade, že za pracovný úraz poškodeného nesie zodpovednosť viacerých osôb, úlohou bolo určiť aká je ich miera zodpovednosti, resp. miera zavinenia ublíženia na zdraví a ďalšie okolnosti, ktoré vyjdú najavo. Znalec skonštatoval zodpovednosť všetkých zamestnancov zainteresovaných na pracovnom úraze a za mieru zavinenia u A. B. st. určil 50 %, u A. B. ml. 15% a u poškodeného 35%.

13. Zo znaleckého posudku č. 4/2014 vypracovaného znalcom Ing. Branislav Hric, z odboru bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, odvetvie strojárstvo, ktorý oboznamoval súd na pojednávaní zo dňa 27.10.2022 z trestného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 3T/83/2015 vyplýva, že úlohou znalca bolo zistiť, či porušenie predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci malo za následok ublíženie na zdraví poškodeného B. D., ak áno, kto bol zodpovedný za porušenie bezpečnostných predpisov a aká bola miera zavinenia ublíženia na zdraví poškodeného jednotlivých osôb. Znalec skonštatoval, že došlo k porušeniu bezpečnostných predpisov, určil zodpovednosť všetkých zamestnancov zainteresovaných na pracovnom úraze a za mieru zavinenia u A. B. st. určil 50 %, u A. B. ml. 15% a u poškodeného 35%.

14. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v platnom znení (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z.z.“), Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla

výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

15. Podľa § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

16. Podľa § 238 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., právo na náhradu škody podľa odseku 1 uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní podľa osobitného predpisu.

17. Podľa § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej aj „OZ“), každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

18. Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

19. Podľa § 441 ods. 1 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

20. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že dňa 10.7.2014 došlo na pracovisku žalovaného k pracovnému úrazu poškodeného B. D., ktorý utrpel devastačné poranenia ľavej hornej končatiny v rozsahu dolnej polovice ramena, lakťa, predlaktia, zápästia a ruky s roztrieštenou otvorenou zlomeninou dolného konca ramennej kosti s vyklbením zápästia, kompletným poškodením lakťového nervu v úrovni predlaktia a ťažkým devastačným stratovým poranením kože, podkožného tkaniva a svalových skupín dolného konca ramena, lakťa, predlaktia a zápästia s dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní viac ako 42 dní. Za spôsobené poranenie boli uznaní vinnými dvaja zamestnanci žalovaného A. B., st., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX I. A. B., ml., nar. X.X.XXXX, bytom J. XX, C. rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 3T/83/2015-686 zo dňa 25.9.2017, právoplatný dňa 6.6.2018. V dôsledku toho, že bol poškodený zamestnanec uznaný za invalidného, žalobca mu vyplácal dávky invalidného dôchodku po pracovnom úraze. Uvedené skutočnosti neboli medzi stranami sporné. Sporným medzi stranami bola aktívna a pasívna vecná legitímácia, či súd má skúmať mieru zavinenia poškodeného, ako aj miera zavinenia poškodeného.

21. V prvom rade súd posudzoval, či žalobkyni svedčí aktívna vecná legitímácia, t.j. či je nositeľom hmotného práva uplatňovaného v tomto konaní. Vychádzajúc z ust. § 238 ods. 1 a ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. má súd za to, že žalobkyňa disponuje aktívnou vecnou legitímáciou, nakoľko na základe uvedených zákonných ustanovení má žalobkyňa právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, pričom právo na náhradu škody v súdnom konaní uplatňuje Sociálna poisťovňa, čo v danom prípade je splnené. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3 MCdo 19/2008 zo dňa 21.1.2009 tiež uviedol, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva Sociálnej poisťovne na náhradu škody vzniknutej výplatou dôchodkovej dávky je ustanovenie § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Nárok Sociálnej poisťovne podľa tohto zákonného ustanovenia je jej samostatným regresným nárokom, ktorý nie je nárokom na náhradu škody v zmysle Občianskeho zákonníka, ale samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z predmetného ustanovenia.

22. Pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie súd zameral svoju pozornosť na skutočnosť, že v tomto prípade došlo k pracovnému úrazu na pracovisku žalovaného, ktorý spôsobili zamestnanci žalovaného pri plnení svojich pracovných povinností, za ktorých konanie zodpovedá žalovaný ako právnická osoba. V danom prípade bola spôsobená škoda tými, ktorých žalovaný na túto činnosť použil. V zmysle ust. § 420 ods. 2 OZ, tieto osoby samy o sebe za túto škodu takto spôsobenú nezodpovedajú, ich zodpovednosť podľa pracovných predpisov tým nie je dotknutá. Z uvedeného mal súd preukázané, že škodu spôsobili zamestnanci žalovaného, ktorí boli právoplatne uznaní vinnými z prečinu ublíženia na zdraví rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 3T/83/2015, za ktorých

zodpovednosť nesie žalovaný. Žalovanému preto svedčí pasívna vecná legitímácia, t.j. je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Porušenie povinností zamestnancov potvrdzujú aj znalecké posudky č. 9/2014 a č. 4/2014, ktorými sa súd bude zaoberať neskôr.

23. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že na pracovnom úraze sa podieľal aj poškodený, preto sa súd zaoberal aj mierou jeho zavinenia. Žalobca namietal, že súd sa nemá zaoberať mierou zavinenia poškodeného, nakoľko to nevyplýva zo zákona č. 461/2003 Z.z. K uvedenému tvrdeniu súd poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej aj pri nároku Sociálnej poisťovne na náhradu poskytnutých dávok od tretích osôb podľa ust. § 238 ods. 1 cit. zákona, treba skúmať mieru zavinenia poberateľa dávok, lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom dávok (viď rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad z 27. novembra 2003 sp. zn. 2 Cdo 91/2003 a z 26. mája 2004 sp. zn. 4 Cdo 21/2004 alebo už spomenuté sp. zn. 3MCdo/19/2008 zo dňa 21.1.2009). Z tohto dôvodu súd vykonal dokazovanie za účelom preukázania miery zavinenia. V rozhodnutí sp. zn. 3MCdo/19/2008 zo dňa 21.1.2009 prijal najvyšší súd právne závery aj k otázke zavinenia tretej osoby. Konštatoval, že tento osobitný predpis otázku zavinenia neupravuje, preto treba vychádzať zo všeobecnej úpravy (§ 441 Občianskeho zákonníka), podľa ktorého postupoval aj súd.

24. Za tým účelom súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so znaleckým posudkom č. 9/2014, v ktorom znalec Ing. Július Priputen stanovil mieru zavinenia poškodeného v rozsahu 35%. Poškodený totiž aj napriek skutočnosti, že išlo o skúseného prevádzkového robotníka a bol v zmysle pracovnej inštrukcie zaškolený, zacvičený a preskúšaný z bezpečných pracovných postupov pri práci na výrobní linke na výrobu hnojiva Condit v dňoch 25.-27.2.2013, pričom naposledy bol preškolený zo základných zásad BOZP dňa 16.4.2014, svojím konaním vedome porušil predpisy, keď pracovný postup, ktorý si spoločne s majstrom dohodli nebol v žiadnom prípade nariadený, naopak sám pomáhal pri stanovení daného pracovného postupu a potom ho dobrovoľne vykonával. Ako skúsený prevádzkový robotník vedel, že vykonávané činnosti sú v rozpore s pracovnými bezpečnými postupmi, mohol to zmeniť, ale neurobil to. Mal dokonca právo odmietnuť danú prácu. Poškodený odkrytoval strojné zariadenie S16 a M12 a pred prácou sa nepresvedčil, či je linka zabezpečená bezpečným spôsobom a taktiež sám pred prácou neaktivoval žiadne bezpečnostné vypínače pri motoroch, čo je základný prvý stupeň bezpečnosti, čím ohrozil seba a ostatných kolegov na pracovisku.

25. Súd považuje záver znalca za presvedčivý, nakoľko zohľadnil všetky okolnosti, za ktorých došlo k pracovnému úraze. K rovnakému záveru dospel znalec Ing. Branislav Hric v trestnom konaní vedenom na tunajšom súde sp. zn. 3T/83/2015 v znaleckom posudku č. 4/2014. Súd vzal do úvahy závery znalcov, ktorí zhodne konštatovali porušenie povinností zo strany všetkých troch zamestnancov, ktorý záver aj dôkladne odôvodnili. Pri posudzovaní miery zavinenia, nakoľko ide o právnu otázku, sa súd nezávisle od znaleckých posudkov riadil úvahou, v akom postavení a aké povinnosti mali všetci traja zamestnanci žalovaného. A. B. st. bol hlavný majster výroby, t.z. bol nadriadený obom zamestnancom, tak A. B., ml., teda synovi ako aj poškodenému v tom zmysle, že rešpektovali jeho pokyny. Zároveň bol zaškolený, zacvičený a preskúšaný z bezpečných pracovných postupov pri práci na výrobní linke na výrobu hnojiva Condit v dňoch 25.-27.2.2013. Z toho vyplýva jeho väčšia zodpovednosť za pracovný úraz, než u ostatných dvoch zamestnancov. Stanoviť mieru zavinenia na 100% však nemá opodstatnenie, nakoľko na pracovnom úraze sa podieľali ďalší dvaja zamestnanci. A. B., ml. bol však pracovníkom len na základe dohody o vykonaní práce, avšak zodpovednosť nesie, nakoľko bol preskúšaný z bezpečných pracovných postupov pri práci na výrobní linke v dňoch 4.-5.3.2014, hoci v menšej miere. Bol plne spôsobilý bezpečne obsluhovať všetky technologické zariadenia výrobní linky. Jeho účasť na pracovnom úraze bola spôsobená pravdepodobne tak, že omylom spustil homogenizátor M2, čím spôsobil pracovný úraz. Presné rozdelenie zodpovednosti na 3 časti, t.j. 33,33 % by však vzhľadom na uvedené nebolo spravodlivé. U poškodeného súd porušenie povinností opísal vyššie (viď bod 24 rozsudku). Poškodený síce konzultoval pracovný postup so svojim majstrom výroby, avšak išlo o skúseného pracovníka, ktorý poznal pracovný postup a aj napriek tomu vedome porušil predpisy a neskontroloval, či je linka zabezpečená bezpečným spôsobom a neaktivoval ani prvý stupeň bezpečnosti. Jeho miera zodpovednosti je však vyššia ako u A. B., ml., no nižšia oproti A. B., st. Na základe týchto právnych úvah súd stanovil mieru zavinenia poškodeného na 35%, popri miere zavinenia A. B., st. na 50% a A. B., ml. na 15%. Žalobca namietal voči miere zavinenia jedinou námietkou, či poškodený súhlasil so stavenou

mierou zavinenia, čo nepovažuje súd za dôvodné. Pre posúdenie miery zavinenia sa nevyžaduje súhlas poškodeného. Žalobca má tak nárok na vyplatenie sumy v rozsahu 65% zo žalovanej sumy.

26. Ďalej sa súd zaoberal výškou škody. To, čo sa v pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z.z. rozumie pod „škodou“, vyplýva priamo z ust. § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý ako už súd uviedol vo vzťahu k všeobecnej úprave danej Občianskym zákonníkom (lex generalis) predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) majúci pri aplikácii prednosť. Škodou v zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. treba preto rozumieť ujmu, ktorá vznikla tým, že Sociálna poisťovňa vyplatila dávku dôchodkového poistenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb. V skutkovo a právne obdobných prípadoch nie je preto pre záver o vzniku škody a zistenie jej výšky významné to, či a aké dávky vyplácala niektorému príjemcovi pred zavineným protiprávnym konaním tretej osoby; určujúcim (okrem splnenia ďalších zákonných predpokladov) je, aké dávky vyplatila v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Iné nazeranie na škodu a jej výšku nemá pri aplikácii tohto ustanovenia zákonný podklad (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/109/2018 z 26.6.2018).

27. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca vyplatil poškodenému dávky invalidného dôchodku vo výške 7.459,17 € za obdobie od 8.7.2018 do 7.12.2020. Žalovaný však vzniesol námietku premlčania. Súd posudzoval premlčanie podľa ust. osobitného predpisu zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý upravuje premlčanie v ust. § 238 ods. 5, v zmysle ktorého sa právo premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok. Žalobca sa o tom, kto zodpovedá za škodu dozvedel dňa 6.6.2018, kedy bolo právoplatne rozhodnuté o vine a treste zamestnancov žalovaného. Dávky však boli vyplácané za jednotlivé mesiace. Od vyplatenia dávok začala plynúť subjektívna trojročná premlčacia doba. Súd dospel k záveru, že premlčaniu podliehajú splátky za mesiace 7-9/2018, čo do sumy 747,30 €. Výplatný termín na vyplatenie dávky invalidného dôchodku bol k 8. dňu nasledujúceho mesiaca, t.j. za mesiac 7/2018 do 8.8.2018, za mesiac 8/2018 do 8.9.2018 a za mesiac 9/2018 do 8.10.2018, kedy začala plynúť premlčacia doba vo vzťahu k týmto splátkam. Trojročná premlčacia doba tak uplynula u dávky za mesiac 7/2018 dňa 8.8.2021, u dávky za mesiac 8/2018 dňa 8.9.2021 a u dávky za mesiac 9/2018 dňa 8.10.2021. Žaloba bola doručená na súd dňa 29.10.2021, t.j. oneskorene. Vo vzťahu k ostatným dávkam za mesiace 11/2018 do 12/2020 neuplynula premlčacia doba, t.j. právo žalobcu vo vzťahu k dávkam vo výške 6.711,87 € nebolo premlčané (za mesiace 10-12/2018 vo výške 689,18 €, za rok 2019 vo výške 3.067,20 € a za rok 2020 vo výške 2.955,49 €). Zároveň subjektívna lehota plynula v rámci desaťročnej objektívnej lehoty od výplaty dávok.

28. Nakoľko žalobca má nárok na vyplatenie náhrady škody v rozsahu 65% zo sumy 6.711,87 €, žalobcovi tak patrí právo na náhradu škody vo výške 4.362,72 €. Žaloba bola teda v tejto časti dôvodná, preto súd vychádzajúc z ustáleného skutkového stavu, z právnych úvah naznačených súdom a z aplikovaných citovaných zákonných ustanovení, vo výroku I zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 4.362,72 € a v prevyšujúcej časti žalobu vo výroku II zamietol.

29. Súd vo výroku I povolil žalovanému splácať žalovanú sumu v pravidelných mesačných splátkach vo výške 550,- € vždy k 15. dňu v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich. Súd zohľadnil aktuálnu situáciu na slovenskom trhu s prihliadnutím na energetickú krízu. Žalovaný sa zaoberá výrobou biohnojív. Na základe vykonanej analýzy konkurencieschopnosti na slovenskom trhu konatelia spoločnosti momentálne zvažujú, či zotrviajú na slovenskom trhu a vôbec, či budú pôsobiť na slovenskom trhu. Jednorazové uhradenie žalovanej sumy, vzhľadom na tieto skutočnosti by pre spoločnosť bolo neprijateľné. Žalovaný navrhol mesačnú splátku vo výške 500,- €. Súd však zaviazal žalovaného na splátky vo výške 550,- €, ktorú sumu považoval za primeranú k výške priznanej sumy, ktorá po zaplatení mesačných splátok vo výške 550,- € bude uhradená za 14 mesiacov, čo podľa názoru súdu nie je neprimerane dlhá doba a nespôsobí závažnú ekonomickú stratu pre žalobcu, ktorý je štátnou inštitúciou. Povolenie splátok súd podmienil sankciou v podobe hrozby straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich.

30. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. O trovách konania súd rozhodol vo výroku II podľa ust. § 255 ods. 1 CSP (a contrario) tak, že žalobkyni, hoci bola v konaní prevažne úspešná (16,98%), súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si trovy konania neuplatnila a ani jej žiadne nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice II.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).